

...Ця «мокра хімія» дурна й тупа: волосся метляється, лізе в очі, в ніс, до рота, заступає дорогу!..

Ці ідіотські шльопанці вона зараз погубить! Мама слушно бурчала, що дорогі й незручні, вблагала ж Юлька їх купити на свою голову!..

Прощайте, й шльопанці: один загубила, другий за ним!.. Аби лиш із цього пекла!!!

...Тато спершу намагався зняти бджіл самотужки. Уже й заліз був на грушу по високій драбині, уже й скропив їх водою... Але рій сидів глибоко між гілками, і дід порадив запустити по нього дрібну худеньку Юльку. Бог свідок; Юльці щонайменше бажалося дряпатись на ту карколомну верхотуру і дерти об грушеву кору свої пещені пальчики!.. «Не для того цвітú!» — завше гордо відказувала на будь-яке прохання щось допомогти. Хотіла так відказати й тепер. Але посоромилась чужої людини: в того дивака Мухамеда очі якісь нетутешні, чудні, ніби рентгеном світять... Ніби знає про тебе таке, чого й сам про себе не знаєш.

...На грушу тато подав їй мокрого віничка із гусячого крила й попросив усього-на-всього акуратно струсити скупчених бджіл у почеплене на сучок відро... Але, здається, Юлька не встигла навіть махнути крильцем, як доти спокійний рій

зірвався з місця і розсипом-фонтаном (а здалося — лютим вовком!) кинувся їй в обличчя... З переляку рвонула назад. Забувши про висоту, різко відсахнулася і... сторчма полетіла вниз. Позбивавши мало не всі колючі сучки, гепнулась десь глибоко внизу об сухі корчі й об відчайдушний татів зойк. Проте вмить підхопилась на рівні й помчала світ за очі...

Тепер жене, зашпортовуючись за груддя, торішне будяччя та вибоїни, з останніх сил тримаючи курс на бабусину хату, а за нею, не відстаючи, летить гаряча комета із рудо-чорних рухливих цяток. Напосідає, гуде все ближче й завзятіше! Якби Юлю коли-небудь хоч раз цікавили комети і їхні назви, то хвоста, який зараз волікся за нею, вона могла б із повним правом назвати так само ніжно, як називають ще тайфуни в Америці, — «Бджілка». А ще точніше: «Бджолиний рій».

А може, й не кометою він летів (Юлька не дуже озиралась), а — чорним воронням на все небо, коли кажуть, що «небо в цяточку».

Але Юлю ніколи не цікавили ворони й комети, особливо їхні назви, тим паче зараз. Триста разів не потрібні їй і бджоли, проте...

...«Гарний відводок, кілограмів зо три потягне!» — вдоволено прицмокував до роя дід Мухамед. І тепер усі ті три

кілограми летіли за нею гарячою лавою, щоб за всяку ціну пригостити медом!!!

Нарешті хвіртка! Тепер — до хати!

О жах! Замок на дверях! Спиняйтесь шукати ключа — то вершина дурості! Юлька, збиваючи голівки розлогих півоній, позвішуваних із клумби на асфальтну доріжку, й перестрибуючи балії для дощової води під ринвами, жене кругом хати.

Десь же зачепиться за яблуню чи за вишню це чортове бджолиння, десь же врешті відстане!

Треба ж було напроситися з татом до того дурного діда Мухамеда! А потім — уже й зовсім повний ідіотизм! — піддатись на татові умовляння й полізти на ту екстримну грушу!.. По того скаженого, очамрілого від ранньої травневої спеки роя!..

Це все пролітає в Юльчиній спантеличеній голові, поки знетямлена дівчина утікає, а бджолина хмара не думає відставати й ось-ось розрядиться на тій-таки голові якоюсь атомною бомбою.

Погріб! Дідусева гордість — тридцятиметрової глибини льох, який зараз похмуро чорніє одзяпленими дверима і куди Юльку годі було й калачем заманити!..

Моя класнюча дівчинка

Блискає думка: Мухамед казав, що бджоли не люблять холоду!.. Перечіплюючись за якісь банки-склянки й холодаючи об кам'яні сходи розпашілі босі підшви, дівчинка пострибала униз.

...Ух, нарешті! Темна холодна вогкість — її надія й порятунк!..

Та придуркуваті бджоли (так і хочеться сказати «чмоли»: від слова «чмо», яким Юлька завше обзивала навіженого Бурхана з паралельного класу), замість облишити жертву й вертати назад...

Оп-па! Що вони роблять?! Киш! А-а-ай! Ай, ай, ай... Не придумали нічого ліпшого, як... сісти! на єдине! тепле! місце! Яке надибали в крижаному льоху!..

...А була найтепліша — Юлька!!!

І стала з неї зовсім не Юлька. З'явився обліплений ворухкою колючою вовною бурий ведмідь. Чи то живий високий мурашник, тобто мушник. І була вона...

...Чи вже й не була?..

...Бо Юльці, наче приреченому на страту, миготливими кадрами стало пригадуватися її попереднє життя...

...Життя те було хоч не мед (нехай йому грець, і тут бджоли!), хоч і нарікала на нього повсякчас і безперестанку, але ж, особливо як глянути зараз, — і не найгірше з можливих!.. Так, маленьке зачухане провінційне містечко: батьки в нім захрясли і не те що за кордон — до столиці не рвуться, як те поробили порядні люди. Так, до оскоми нуднюща школа й примітивний клас. Так, татові убогі заробітки частенько не давали змоги купити Юльці чергову обновку, як ровесникам у нормальних сім'ях. Так, мама п'ять років тому народила сердешній Юльці суцільну мороку — невсипущу сестричку Лариску. Ні, звісно, Юлька не для того цвіте, щоб узяти й перетворитись на няньку, але навіть оддалік, навіть через стіну Лариска вмудрялася допікати їй своїм ревом і збитками. Атож: і в забуту Богом Іванівку Юлька приїхала не з великої радості чи бажання, а саме щоб утекти подалі від цієї надокучки-вреднючки. Марудного сільського життя терпіти взагалі не могла, примусити Юльку (хай би хто спробував!) працювати на городі можна хіба через її труп (до нього, здається, вже недалеко). Рятувало тільки бабусине догодження смаколикама і гривнями, якими та любовно задобрювала внучку. З діда Юри взагалі ніякого толку. Здається, колись він був жвавий, меткий і хазяйновитий, колись підкидав їй на руках, возив на ґорґошах і приносив гостинці «від

зайчика». Але відтоді, як у полі наліз на вцілілу ще з давньої війни гранату... Вижив, хоч осколками посікло все тіло (зараз це станеться з тілом Юльчиним). Кілька років бабуся возилась із ним по лікарнях і лікарях, але рани гноїлись, і ось уже з рік, як усі зневірились. Не встаючи, він чекає кінця у своєму кріслі. Тільки й щастя, що тато в гарну погоду виносить його з тим кріслом (бабуся не має сили двигнути) на просторе подвір'я, де збудований ним же льох і ним же посаджені яблуні...

Тато, видно, хазяйновитістю вдався у дідуся, але, мабуть, не мав талану: скільки не брався за власний бізнес — виходив пшик. Мама права: в нього руки не з того місця ростуть. Але тато не здавався: намір узяти у знатного іванівського пасічника Мухамеда роя і завести бджіл — це його чергова ідея-фікс, яка, можливо, коштуватиме його доньці життя...

Між іншим, саме дідусь і наполог, щоб Юля кликала батька цим ідіотським смішним «тато», а не «папа», як називають усі нормальні люди. Бачите, це по-нашому, з давніх-давен було! Я, мовляв, свого батька, а вашого діда, кликав татом; ваш тато, мовляв, до мене звертався лиш «тату», то й ви, Юленько-Ларисо, скачіть під мою дудку! А «папа» в дитячому лепетанні наче взагалі означало «хліб»!.. Тьху

та й годі! Але тато на дідусеву манічку пристав (коли б так на щось добре!) — не перепреш!..

...Усе це прошигнуло перед Юльчиним внутрішнім зором за лічені хвилини. Хоч, мабуть, у цьому підземеллі вона уже — цілу вічність, бо дуже замерзла в ноги...

Юлька вже оговталась (чи змирилася з новим «образом»?) і, після короткочасного заціпеніння, стала метикувати. Як рятуватись із пастки, якою ненароком стала сама для себе?

Обережно відкрила очі — і через щілинки вловила один тільки рятівний шлях: сходами нагору. Треба поволі й обережно. Дід Мухамед казав (ще як ото лізла на ту злощасну грушу), що коли бджоли рояться, тобто із вулика вилітає самостійна родина, то всі набирають повні зобики, тобто волечка, чи як там їх правильно, меду, і кусатися їм незручно. Але якщо зараз її вкусить хоча б одна — решта, вловивши запах власного яду, забудуть про мед у пащах і, охоплені духом юрби, чи пак солідарності, вже навряд чи випустять її звідси нез'їденою...

Кро-о-ок. Ще крок... Під пахвою щось хруснуло, видно, якусь скотину таки придушила. Але нічого, здається, інші не почули...

Іще крок... Наступний...

Ось уже й вихід. Переступила через поріг, спрагло вдихнула свіжий аромат саду, підошвами відчула тепло...

— Юльцю, дитино, — раптом почула кволе.

Повела туди оком: о, дідусь під яблунею.

— Яка ж тобі, дівчинко, біда... Якби ж був ходячий, — у розпачі шамкотів набряклими від чиряків губами, і Юлька зловила себе на тому, що й сама, наче те бджолине жало, наповнюється отрутою: і так себе шкода, а тут ще він зі своїм жалінням!

— Візьми отамо шланга... Ввімкни колонку... Облийся... Змий...

Теж мені порадник! У її «прикиді» — тільки шланга шукати!

— Він має висіти в сараї, справа, на гаку... — прочитав її німий розпач старий.

В тому сараї купа дверей, типу вона знає, в котрих той шланг і той гак!..

— Оно ж, перші зліва... — з останніх сил хрипів дідусь, зіпершись на лікоть і показуючи на сарай.

Але не встигла Юлька поворухнутись, як рій на ній несподівано забродив, загудів, заворушився — і став одриватись від її тіла! Та невже? Вона що — вільна?! І може навіть

помацати власного лоба? Почухати затерплу руку? Потерти болящу поколоту п'яту?!

Воля!!!

Поки скажені чмоли не передумали, Юлька якомога швидше подибала тремтячими ногами до хати. Дрижачими пальцями намацала ключа (бабуся, йдучи на город, його лишає у схованці), відімкнула... О щастя! — вона у веранді, у повній-повнісінькій безпеці!..

Зайшла в прохолодну, обтикану старомодними бабусиними вишиванками, таку примітивну, а зараз таку привітну вітальню. Од щастя видерлась і впала на високе, з горою вишитих подушок, ліжко. Хоч і крейзі той Бурхан, але правильно яось бовкнув: ліжко — то наш чотирилапий друг!.. Верхня подушка звалилась на Юльку, але дівчинка лиш відмахнулась від неї, наче од мухи... — ба ні, од бджоли. Хоча ні, десь чула: від бджоли просто так не відмахнешся, це від осі...